

Procedura przeciwdziałania praniu pieniędzy (AML) – obowiązki dla księgowych i biur rachunkowych

Monika Brzostowska
Doradca podatkowy

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

Program szkolenia

1. Przestępstwo prania pieniędzy i finansowania terroryzmu – próba zdefiniowania
2. Dlaczego biura rachunkowe są instytucjami obowiązanyymi?
3. Przykłady metod prania pieniędzy
4. Jakie obowiązki nałożone są na instytucje obowiązane?
5. Kiedy biuro rachunkowe przeprowadza środki bezpieczeństwa finansowego?
6. Wzmoczone środki bezpieczeństwa finansowego
7. Ochrona pracownika
8. Obowiązki względem GIIF
9. Odpowiedzialność karna i sankcje
10. Odpowiedzi na pytania uczestników webinarium

Przestępstwo prania pieniędzy i finansowania terroryzmu – próba zdefiniowania

Termin „pranie pieniędzy” ukształtował się prawdopodobnie w momencie potrzeby nazwania czynności legalizacji dochodów pochodzących z nielegalnej działalności. Wobec tego wysoce prawdopodobne jest, że wszedł do użycia w czasach prohibicji wprowadzonej 18. poprawką do Konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Zakaz produkcji i dystrybucji napojów alkoholowych był obszarem, w którym zorganizowane grupy przestępcze osiągały znaczne zyski w związku z nielegalną produkcją oraz sprzedażą i przemylem napojów alkoholowych.

M. Hryniewicka, Pranie brudnych pieniędzy jako przykład przestępstwa gospodarczego, RPEiS 2014/4, s. 318.

Kolejnym obszarem geograficznym, w którym podjęte zostały działania, mające na celu przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, była Unia Europejska. Pierwszym aktem dotyczącym tej materii były zalecenia R(80)10 wydane przez Radę Europy w sprawie przeciwdziałania transferom i ukrywaniu środków z działalności przestępczej – dokument ten miał charakter międzynarodowy.

Akt ten na pierwszym miejscu stawiał kooperację międzynarodową państw członkowskich, organów ścigania i instytucji finansowych poszczególnych państw oraz identyfikację klienta

https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016804f6231 (dostęp: 31.08.2018 r.).

P. Siejczuk, Problematyka prania brudnych pieniędzy w regulacjach prawnomiędzynarodowych, europejskich i krajowych, „Bezpieczeństwo Narodowe” 2012/III–IV(23–24), s. 209.

USTAWA z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Art. 2

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

...

6) finansowaniu terroryzmu – rozumie się przez to czyn określony w art. 165a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;

...

14) praniu pieniędzy – rozumie się przez to czyn określony w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;

Przestępstwo prania pieniędzy i finansowania terroryzmu – próba zdefiniowania

Zgodnie z art. 299 k.k. przez pranie pieniędzy należy rozumieć:

- przyjmowanie, posiadanie, używanie, przekazywanie lub wywożenie za granicę, ukrywanie, dokonywanie transferu lub konwersji środków płatniczych, instrumentów finansowych, papierów wartościowych, wartości dewizowych, praw majątkowych lub innego mienia ruchomego lub nieruchomości, pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego;
- pomaganie w przenoszeniu własności ww. wartości majątkowych lub ich posiadaniu;
- podejmowanie innych czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia ww. wartości majątkowych, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku.

Kim są instytucje obowiązane?

- przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021 r. poz. 162), których podstawową działalnością gospodarczą jest świadczenie usług polegających na sporządzaniu deklaracji, prowadzeniu ksiąg podatkowych, udzielaniu porad, opinii lub wyjaśnień z zakresu przepisów prawa podatkowego lub celnego, niebędący innymi instytucjami obowiązanym.
- przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, niebędący innymi instytucjami obowiązanymi, świadczący usługi polegające na:
 - a) tworzeniu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
 - b) pełnieniu funkcji członka zarządu lub umożliwianiu innej osobie pełnienia tej funkcji lub podobnej funkcji w osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
 - c) zapewnianiu siedziby, adresu prowadzenia działalności lub adresu korespondencyjnego oraz innych pokrewnych usług osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
 - d) działaniu lub umożliwieniu innej osobie działania jako powiernik trustu, który powstał w drodze czynności prawnej,
 - e) działaniu lub umożliwieniu innej osobie działania jako osoba wykonująca prawa z akcji lub udziałów na rzecz podmiotu innego niż spółka notowana na rynku regulowanym podlegającym wymogom dotyczącym ujawniania informacji zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub podlegająca równoważnym standardom międzynarodowym;

Instytucje obowiązane

- adwokaci, radcowie prawni, prawnicy zagraniczni, doradcy podatkowi w zakresie, w jakim świadczą na rzecz klienta pomoc prawną lub czynności doradztwa podatkowego dotyczące:
 - a) kupna lub sprzedaży nieruchomości, przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa,
 - b) zarządzania środkami pieniężnymi, instrumentami finansowymi lub innymi aktywami klienta,
 - c) zawierania umowy o prowadzenie rachunku bankowego, rachunku papierów wartościowych lub wykonywania czynności związanych z prowadzeniem tych rachunków,
 - d) wnoszenia wkładu do spółki kapitałowej lub podwyższenia kapitału zakładowego spółki kapitałowej,
 - e) tworzenia, prowadzenia działalności lub zarządzania spółkami kapitałowymi lub trustami
- doradcy podatkowi w zakresie czynności doradztwa podatkowego innych niż wymienione w pkt 14 oraz biegli rewidenci;
- podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- operatorzy pocztowi w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe;

Instytucje obowiązane

- przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują płatności za towary w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane;
- przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców w zakresie, w jakim prowadzą działalność polegającą na udostępnianiu skrytek sejfowych, oraz oddziały przedsiębiorców zagranicznych prowadzące taką działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- instytucje pożyczkowe w rozumieniu ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Dlaczego biura rachunkowe są instytucjami obowiązanyymi?

Podmioty obowiązane mają obowiązek **identyfikować i oceniać ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu** odnoszące się do wykonywanej działalności, z uwzględnieniem czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw.

Metody prania pieniędzy

Metoda „rachunek fikcyjny” jest często wykorzystywana w przypadku spraw związanych z praniem pieniędzy pochodzących z wyłudzeń podatku VAT. W takich przypadkach są zakładane rachunki bankowe dla realizacji – w relatywnie krótkim okresie czasu – transakcji finansowych, mających na celu potwierdzenie przepływu środków pieniężnych tytułem zakupu towarów, a jednocześnie utrudnienie śledzenia ścieżki pieniędzy pochodzących z nieodprowadzonego podatku VAT. Oprócz tego, powyższa metoda jest także wykorzystywana do prania pieniędzy pochodzących z innych rodzajów przestępstw.

Metody prania pieniędzy

Metoda „skrzynka rozdzielcza” umożliwia wprowadzanie do obrotu finansowanego środków pieniężnych pochodzących z nielegalnego źródła i szybkie ich transferowanie do innych miejsc/lokalizacji. Metoda polegająca na zasilaniu rachunku wpłatami, często poniżej progu wymagającego rejestracji i pochodzącymi z różnych źródeł po to, by po osiągnięciu odpowiednio wysokiego salda na rachunku, zgromadzone na nim środki, przelać na inny rachunek, bądź rachunki, także drogą elektroniczną.

Metody prania pieniędzy

Metoda „słupy” polega na werbowaniu przez przestępców osób fizycznych, w celu założenia firm, otwarcia rachunków, ustanowienia pełnomocnictw do rachunków firmowych. Takie osoby, często pozostające w trudnej sytuacji materialnej, użyczają za pewną opłatą swoich danych osobowych do realizacji tych czynności i firmowania działalności związanych z tymi firmami i rachunkami. Zwykle nie mają one wpływu na podejmowane działania i transakcje. Ewentualne ich kontakty z organami publicznymi i instytucjami kredytowymi i finansowymi, podejmowane w związku z funkcjonowaniem ww. firm i rachunków są ściśle kontrolowane przez przestępców.

Jako, że główną rolą oceny ryzyka jest identyfikacja ryzyka i ocena efektywności stosowanych mitygantów, naturalne jest przyjęcie, że prawidłowo przeprowadzona ocena ryzyka ma bezpośredni wpływ na stosowane mitygantów, jeśli w jej toku stwierdzono zastrzeżenia co do ich efektywności bądź konieczność ich zmiany czy aktualizacji.

Art. 8 ust. 3 dyrektywy AML V nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby instytucje obowiązane posiadały strategie, środki kontroli oraz procedury mające na celu mitygację zidentyfikowanego ryzyka.

Strategie, środki kontroli i procedury obejmują zgodnie z dyrektywą AML V:

- „a) opracowanie wewnętrznych strategii, środków kontroli i procedur, obejmujących wzorcowe praktyki dotyczące zarządzania ryzykiem, zasady należytej staranności wobec klienta, procedury zgłaszania, przechowywanie dokumentacji, kontrolę wewnętrzną, zarządzanie zgodnością z przepisami, w tym, o ile jest to stosowne z uwagi na wielkość i charakter działalności, wyznaczenie pracownika odpowiedzialnego za zapewnienie zgodności z odpowiednimi przepisami na szczeblu kadry kierowniczej, oraz kontrole pracowników;
- b) o ile jest to stosowne z uwagi na wielkość i charakter działalności
– zapewnienie niezależnej funkcji audytu w celu sprawdzenia wewnętrznych strategii, środków kontroli i procedur, o których mowa w lit. a)”.

Jakie obowiązki nałożone są na instytucje obowiązane?

1. Wyznaczenie kadry kierowniczej odpowiedzialnej za wykonanie obowiązków ustawowych (art. 6)
2. Wyznaczenie pracownika zajmującego kierownicze stanowisko odpowiedzialnego za wykonanie obowiązków ustawowych (art. 8)
3. Przeprowadzenie oceny ryzyka dla instytucji obowiązanej (art. 27)
4. Opracowanie i wprowadzenie wewnętrznej procedury w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 50)
5. Opracowanie i wprowadzenie wewnętrznej procedury anonimowego zgłaszania naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 53)
6. Szkolenie z realizacji obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 52)

Moment przeprowadzenia środków bezpieczeństwa finansowego:

- 1) nawiązywania stosunków gospodarczych;
- 2) przeprowadzania transakcji okazjonalnej:
 - a) o równowartości 15 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane, lub
 - b) która stanowi transfer środków pieniężnych na kwotę przekraczającą równowartość 1000 euro;
- 3) przeprowadzania gotówkowej transakcji okazjonalnej o równowartości 10 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane - w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 23;
- 4) obstawiania stawek oraz odbioru wygranych o równowartości 2000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane - w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20;
- 5) podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 6) wątpliwości co do prawdziwości lub kompletności dotychczas uzyskanych danych identyfikacyjnych klienta.

Moment przeprowadzenia środków bezpieczeństwa finansowego:

Instytucje obowiązane stosują środki bezpieczeństwa finansowego również w odniesieniu do klientów, z którymi utrzymują stosunki gospodarcze, z uwzględnieniem rozpoznanego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, w szczególności gdy:

- 1) doszło do zmiany uprzednio ustalonego charakteru lub okoliczności stosunków gospodarczych;
- 2) doszło do zmiany uprzednio ustalonych danych dotyczących klienta lub beneficjenta rzeczywistego;
- 3) instytucja obowiązana była w ciągu danego roku kalendarzowego zobowiązana na podstawie przepisów prawa do skontaktowania się z klientem w celu weryfikacji informacji dotyczących beneficjentów rzeczywistych, w szczególności gdy obowiązek taki wynikał z przepisów ustawy z 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz.U. z 2021 r. poz. 626).

Instytucje obowiązane mogą stosować uproszczone środki bezpieczeństwa finansowego w przypadkach, w których ocena ryzyka potwierdziła niższe ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

Ryzyko jest niższe, gdy klient jest:

- a) jednostką sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 9 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869, z późn.zm.),
- b) przedsiębiorstwem państwowym albo spółką z większościovym udziałem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków,
- c) spółką, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym podlegającym wymogom ujawniania informacji o jej beneficjencie rzeczywistym wynikającym z przepisów prawa Unii Europejskiej lub odpowiadającym im przepisom prawa państwa trzeciego, albo spółką z większościovym udziałem takiej spółki,
- d) rezydentem państwa członkowskiego,
- e) rezydentem państwa trzeciego określanego przez wiarygodne źródła jako państwo o niskim poziomie korupcji lub innej działalności przestępczej,
- f) rezydentem państwa trzeciego, w którym według danych pochodzących z wiarygodnych źródeł obowiązują przepisy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu odpowiadające wymogom wynikającym z przepisów Unii Europejskiej z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;

Kiedy ryzyko jest wyższe? (art. 43 ust. 2)

O wyższym ryzyku prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu może świadczyć w szczególności:

- 1) nawiązywanie stosunków gospodarczych w nietypowych okolicznościach;
- 2) to, że klient jest:
 - a) osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, których działalność służy do przechowywania aktywów osobistych,
 - b) spółką, w której wydano akcje na okaziciela, której papiery wartościowe nie są dopuszczone do obrotu zorganizowanego, lub spółką, w której prawa z akcji lub udziałów są wykonywane przez podmioty inne niż akcjonariusze lub udziałowcy;
 - c) rezydentem państwa, o którym mowa w pkt 10,
- 3) przedmiot prowadzonej przez klienta działalności gospodarczej obejmujący przeprowadzanie znacznej liczby lub opiewających na wysokie kwoty transakcji gotówkowych
- 4) nietypowa lub nadmiernie złożona struktura własnościowa klienta, biorąc pod uwagę rodzaj i zakres prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
- 5) korzystanie przez klienta z usług lub produktów oferowanych w ramach bankowości prywatnej;

- 6) korzystanie przez klienta z usług lub produktów sprzyjających anonimowości lub utrudniających jego identyfikację, w tym z usługi polegającej na tworzeniu dodatkowych numerów rachunków oznaczanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 68 pkt 3 i 4 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz art. 4a ust. 5 ustawy z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, powiązanych z posiadanym rachunkiem, w celu ich udostępniania innym podmiotom do identyfikacji płatności lub zleciennodawców tych płatności;
- 7) nawiązywanie albo utrzymywanie stosunków gospodarczych lub przeprowadzanie transakcji okazjonalnej bez fizycznej obecności klienta – w przypadku gdy związane z tym wyższe ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu nie zostało ograniczone w inny sposób, w tym przez użycie środków identyfikacji elektronicznej oraz usług zaufania umożliwiających identyfikację elektroniczną w rozumieniu rozporządzenia 910/2014;
- 8) zlecenie przez nieznane lub niepowiązane z klientem podmioty trzecie transakcji, których beneficjentem jest klient;
- 9) objęcie stosunkami gospodarczymi lub transakcjami nowych produktów lub usług albo oferowanie produktów lub usług przy wykorzystaniu nowych kanałów dystrybucji lub nowych rozwiązań technologicznych;
- 10) powiązanie stosunków gospodarczych lub transakcji okazjonalnej z:
 - a) państwem trzecim wysokiego ryzyka,
 - b) państwem określanym przez wiarygodne źródła jako państwo o wysokim poziomie korupcji lub innego rodzaju działalności przestępczej, państwo finansujące lub wspierające popełnianie czynów o charakterze terrorystycznym, lub z którym łączona jest działalność organizacji o charakterze terrorystycznym,
 - c) państwem, w stosunku do którego Organizacja Narodów Zjednoczonych lub Unia Europejska podjęły decyzję o nałożeniu sankcji lub szczególnych środków ograniczających.

Kiedy ryzyko jest wyższe? (art. 43 ust. 4)

W przypadku ujawnienia transakcji:

- 1) skomplikowanych lub
 - 2) opiewających na wysokie kwoty, które nie są uzasadnione okolicznościami przeprowadzenia transakcji, lub
 - 3) przeprowadzanych w nietypowy sposób, lub
 - 4) wydających się nie mieć uzasadnienia prawnego lub gospodarczego
- instytucje obowiązane podejmują działania w celu wyjaśnienia okoliczności, w jakich przeprowadzono te transakcje, oraz, w przypadku transakcji przeprowadzanych w ramach stosunków gospodarczych, intensyfikują stosowanie środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4, w odniesieniu do stosunków gospodarczych, w ramach których te transakcje zostały przeprowadzone.

Moment przeprowadzenia środków bezpieczeństwa finansowego m.in.:

- 1) nawiązywania stosunków gospodarczych;
- 2) przeprowadzania transakcji okazjonalnej:
 - a) o równowartości 15 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane, lub
 - b) która stanowi transfer środków pieniężnych na kwotę przekraczającą równowartość 1000 euro;
- 3) podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 4) wątpliwości co do prawdziwości lub kompletności dotychczas uzyskanych danych identyfikacyjnych klienta.

W świetle art. 41 ust. 1 i 2 ustawy AML, w przypadku gdy instytucja obowiązana **nie może zastosować jednego ze środków** bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 34 ust. 1:

- **nie nawiązuje** stosunków gospodarczych,
- **nie przeprowadza** transakcji okazjonalnej,
- **nie przeprowadza** transakcji za pośrednictwem rachunku bankowego,
- **rozwiązuje** stosunki gospodarcze.

Art. 33 [Rozpoznawanie ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu]

(...)

2. Instytucje obowiązane rozpoznają ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną oraz oceniają poziom rozpoznanego ryzyka.
3. Instytucje obowiązane dokumentują rozpoznane ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną oraz jego ocenę, uwzględniając w szczególności czynniki dotyczące:
 - 1) rodzaju klienta;
 - 2) obszaru geograficznego;
 - 3) przeznaczenia rachunku;
 - 4) rodzaju produktów, usług i sposobów ich dystrybucji;
 - 5) poziomu wartości majątkowych deponowanych przez klienta lub wartości przeprowadzonych transakcji;
 - 6) celu, regularności lub czasu trwania stosunków gospodarczych.

Środki bezpieczeństwa finansowego obejmują:

- identyfikację **klienta** (w tym osoby działającej w jego imieniu) i **beneficjenta rzeczywistego** oraz weryfikację ich tożsamości, a także ustalenie **struktury własności i kontroli**;

Klient to osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której instytucja obowiązana świadczy usługi, lub dla której wykonuje czynności wchodzące w zakres prowadzonej przez nią działalności, w tym z którą instytucja obowiązana nawiązuje stosunki gospodarcze, lub na zlecenie której przeprowadza transakcję okazjonalną.

Identyfikacja klienta

Osoba fizyczna	Podmiot
Imię i nazwisko (firma) /Nazwa	Nazwa
Obywatelstwo	Forma organizacyjna
PESEL bądź data urodzenia	Numer i data i państwo rejestracji
Numer dokumentu tożsamości	Wyciąg z właściwego rejestru
Adres zamieszkania i / lub prowadzenia działalności	Adres siedziby
	Imię i nazwisko oraz PESEL / data urodzenia reprezentantów

Wewnętrzna procedura w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu [art. 50]

Wewnętrzna procedura instytucji obowiązanej określa, z uwzględnieniem charakteru, rodzaju i rozmiaru prowadzonej działalności, zasady postępowania stosowane w instytucji obowiązanej i obejmuje w szczególności określenie:

1. czynności lub działań podejmowanych w celu ograniczenia ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu i właściwego zarządzania zidentyfikowanym ryzykiem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
 2. okazjonalną, w tym zasad weryfikacji i aktualizacji uprzednio dokonanej oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
 3. środków stosowanych w celu właściwego zarządzania rozpoznanym ryzykiem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu związanym z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną;
 4. zasad stosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
 5. zasad przechowywania dokumentów oraz informacji;
 6. zasad wykonywania obowiązków obejmujących przekazywanie Generalnemu Inspektorowi informacji o transakcjach oraz zawiadomieniach;
 7. zasad upowszechniania wśród pracowników instytucji obowiązanej wiedzy z zakresu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
 8. zasad zgłaszania przez pracowników rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
 9. zasad kontroli wewnętrznej lub nadzoru zgodności działalności instytucji obowiązanej z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz zasadami postępowania określonymi w wewnętrznej procedurze.
- (...)

Ochrona osób anonimowo zgłaszających naruszenie przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu [art. 53a]

Instytucje obowiązane będą zobowiązane do takiej organizacji pracy, czy też przyjęcia takich procedur, by zminimalizować ryzyko wystąpienia niepożądanych zjawisk w odniesieniu do swoich pracowników lub innych osób działających na ich rzecz. Ochrona, jaką ma zapewnić instytucja obowiązana swoim pracownikom, wiąże się między innymi z koniecznością zapewnienia odpowiednich procedur, czy też ochroną informacji w zakresie danych osób dokonujących zgłoszeń, by zneutralizować ryzyka wystąpienia działań o charakterze represyjnym.

(...)

Czy można zrobić ksero dowodu/paszportu? (art. 34 ust. 4)

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych (art. 34 ust. 5)

4. Instytucje obowiązane na potrzeby stosowania środków bezpieczeństwa finansowego mogą przetwarzać informacje zawarte w dokumentach tożsamości klienta i osobowy upoważnionej do działania w jego imieniu oraz sporządzić ich kopie.
5. Przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przeprowadzeniem transakcji okazjonalnej instytucje obowiązane informują klienta o przetwarzaniu jego danych osobowych, w szczególności o obowiązkach instytucji obowiązanej wynikających z ustawy w zakresie przetwarzania tych danych.

Raportowanie

Jakie obowiązki mają biura rachunkowe wobec Głównego Inspektora Informacji Finansowej?

(...)

Centralnym elementem krajowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu jest GIIF.

Zgodnie z ustawą z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu organami administracji rządowej właściwymi w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, są:

- minister właściwy do spraw finansów publicznych, jako naczelny organ informacji finansowej;
- GIIF.

Raportowanie

Jakie obowiązki mają biura rachunkowe wobec Głównego Inspektora Informacji Finansowej?

Art. 74. [Zawiadomienie Generalnego Inspektora o okolicznościach mogących wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu]

1. Instytucja obowiązana zawiadamia Generalnego Inspektora o okolicznościach, które mogą wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
2. Zawiadomienie jest przekazywane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia potwierdzenia przez instytucję obowiązaną podejrzenia, o którym mowa w ust. 1.

Raportowanie

Jakie obowiązki mają biura rachunkowe wobec Głównego Inspektora Informacji Finansowej?

Art. 74. [Zawiadomienie Generalnego Inspektora o okolicznościach mogących wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu]

3. W zawiadomieniu podaje się:

- 1) dane identyfikacyjne, o których mowa w art. 36 ust. 1(m.in. Imię, nazwisko, pesel) klienta instytucji obowiązanej przekazującej zawiadomienie;
- 2) posiadane dane identyfikacyjne, o których mowa w art. 36 ust. 1, osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, niebędących klientami instytucji obowiązanej przekazującej zawiadomienie;
- 3) rodzaj i wielkość wartości majątkowych oraz miejsce ich przechowywania;
- 4) numer rachunku prowadzonego dla klienta instytucji obowiązanej przekazującej zawiadomienie, oznaczony identyfikatorem IBAN lub identyfikatorem zawierającym kod kraju oraz numer rachunku w przypadku rachunków nieoznaczonych IBAN;
- 5) posiadane informacje, o których mowa w art. 72 ust. 6, w odniesieniu do transakcji lub prób ich przeprowadzenia;
- 6) wskazanie państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego, z którym jest powiązana transakcja, jeżeli została przeprowadzona w ramach działalności transgranicznej;
- 7) posiadane informacje o rozpoznanym ryzyku prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz o czynie zabronionym, z którego mogą pochodzić wartości majątkowe;
- 8) uzasadnienie przekazania zawiadomienia.

Sankcje i kary

Odpowiedzialność karna i sankcje.

W przypadku stwierdzenia naruszenia przez instytucję obowiązanych obowiązków, organy mogą nałożyć na osobę, o której mowa w art. 6–8, odpowiedzialną za wykonanie obowiązków określonych w ustawie w czasie, w którym naruszono te przepisy, karę pieniężną do wysokości 1 000 000 zł.

Art. 6. [Wyznaczenie kadry kierowniczej odpowiedzialnej za wykonanie obowiązków]

Art. 7. [Wyznaczenie członków organu zarządzającego instytucji obowiązanej odpowiedzialnych za wykonanie obowiązków]

Art. 8. [Wyznaczenie pracownika zajmującego kierownicze stanowisko odpowiedzialnego za wykonanie obowiązków ustawowych]

Przesłanki kar administracyjnych

Sankcje i kary

Odpowiedzialność karna i sankcje.

Instytucja obowiązana, która nie dopełnia obowiązku:

- 1) wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za wykonanie obowiązków określonych w ustawie, o którym mowa w art. 7 i art. 8,
- 2) sporządzania oceny ryzyka oraz jej aktualizacji, o którym mowa w art. 27 ust. 3,
- 3) przekazania na żądanie Generalnego Inspektora oceny ryzyka oraz innych informacji mogących mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka, o którym mowa w art. 28,
- 4) przechowywania dokumentacji, o którym mowa w art. 49 ust. 1 i 2,
- 5) wprowadzenia wewnętrznej procedury instytucji obowiązanej, o którym mowa w art. 50,
- 6) zapewnienia udziału osób wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w programach szkoleniowych, o którym mowa w art. 52,
- 7) wdrożenia wewnętrznej procedury anonimowego zgłaszania naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, o którym mowa w art. 53,

Przesłanki kar administracyjnych

Sankcje i kary

Odpowiedzialność karna i sankcje.

Kto, działając w imieniu lub na rzecz instytucji obowiązanej:

- nie dopełnia obowiązku przekazania Generalnemu Inspektorowi zawiadomienia o okolicznościach, które mogą wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, lub obowiązku przekazania Generalnemu Inspektorowi zawiadomienia o powzięciu uzasadnionego podejrzenia, że określona transakcja lub wartości majątkowe będące przedmiotem tej transakcji mogą mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu
- przekazuje Generalnemu Inspektorowi nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane dotyczące transakcji, rachunków lub osób

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Przesłanki kar administracyjnych

Sankcje i kary

Odpowiedzialność karna i sankcje.

Tej samej karze podlega, kto wbrew przepisom ustawy ujawnia osobom nieuprawnionym, posiadaczom rachunku lub osobom, których transakcja dotyczy, informacje zgromadzone zgodnie z ustawą lub wykorzystuje te informacje w sposób niezgodny z przepisami ustawy.

Jeżeli sprawca tego czynu działa nieumyślnie, podlega grzywnie.

Przesłanki kar administracyjnych

Sankcje i kary

Odpowiedzialność karna i sankcje.

W Biuletynie Informacji Publicznej można odnaleźć informacje o decyzjach wydanych w związku z nałożeniem kary administracyjnej. W lipcu 2020 r. wydano dla przykładu decyzje, w której wskazano, iż:

„Nie zrealizowano obowiązku oceny analizy ryzyka, o której mowa w art. 27 ust. 3 ustawy;

Nie stosowano środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 33 ust. 1 i 34 ust. 1 pkt 1, 2 oraz ust. 2 i 3 ustawy;

- wobec wybranej do kontroli próby badania klientów nie dokonano identyfikacji oraz weryfikacji ich tożsamości zgodnie z art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy,*
- wobec wybranej do kontroli próby badania klientów nie ustalano danych identyfikacyjnych beneficjenta rzeczywistego zgodnie z art. 34 ust. 1 pkt 2 ustawy.*

Wprowadzono wewnętrzną procedurę instytucji obowiązanej dotyczącą przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, o której mowa w art. 50 ustawy – procedura nie była dostosowana do przepisów ustawy.

Powyższe zaniechania wyczerpują znamiona czynów określonych w art. 147 pkt 2, 4a, 5 i 7 ustawy. Zgodnie z treścią art. 147 ustawy, instytucja obowiązana, która nie dopełnia obowiązków wyszczególnionych w tym przepisie podlega karze administracyjnej.”

Wysokość kary administracyjnej nałożonej to 18 500,00 złotych.

Przesłanki kar administracyjnych

Zapraszamy do zadawania pytań!

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA